

Ajánló

Feladatok a felgyorsult fejlődés idején

„Felgyorsult, információval túlterhelt és elbulvárosodott világunkban hirdessük a lényeglátás, az elmélyült, kritikus gondolkodás, az ok-okozati összefüggések feltárásának, a fegyelmezett munkavégzésnek a fontosságát.” (Kiszl Péter, az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet igazgatója)

A TMT 2014.07-08. összevont lapszámában közölt tanulmányok vezérfonala a valós könyvtári (munkáltatói) igényekhez igazodó képzés modellje az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karon, a számos partner közül kiemelve az Egyetemi Könyvtárral való – az utóbbi időben egyre szorosabb – közös munkát. **Kiszl Péter** tanulmánya az ELTE Egyetemi Könyvtára (EK), valamint a BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézete (KITI) 2007-től felerősödött, modellértékű eredményeket hozó, komplex szakmai együttműködésének kulcselemeit tárja fel, melynek következményeként a felsőfokú könyvtárosképzés tartalma a valós munkaerőpiaci igényekhez, illetve foglalkoztatói elvárásokhoz igazítható és a központi könyvtár (továbbá a hálózat tagkönyvtárai) szűkös erőforrásai is jelentősen kiegészíthetők. A cikk a koncepciót és az eddigi eredményeket foglalja össze.

Boda Gáborné Köntös Nelli és **Fodor János** tanulmányai egy-egy szegmensen világítanak meg részletesen a konkrét – tudományosan is értékelhető – eredmények felmutatásával. Boda Gáborné Köntös Nelli „Önértékelés gombnyomásra” címen a szervezeti önértékelés automatizálásának egyik innovatív megoldását, a magyar közigazgatási intézmények által 2006 óta alkalmazott CAF (Common Assessment Framework) online önértékelés-támogató rendszert mutatja be, valamint a könyvtári adaptációjához szükséges feltételek összefoglalását részletezi a CAF 2013 modellben. Fodor János „A megosztó hivatás – könyvtári jelenlét a Facebook közösségi oldalon 2013/2014-ben” című cikkében az ELTE BTK KITI és az ELTE Egyetemi Könyvtárának a tanévben lezajlott közös kutatásáról számol. A kutatás elsődleges célja a közösségi hálózatok egyetemi könyvtári felhasználásának vizsgálata volt hazai és nemzetközi merítésben. A mintában 92 magyar intézmény és cég Facebook-oldala szerepelt, köztük 24 egyetemi, 10 országos és szakkönyvtári, 15 megyei és 19 városi vagy kisebb hatókörű könyvtár, továbbá kiadók, néhány könyvesbolt, múzeumok és memóriaintézmények. A 34 külföldi oldal között országos illetve webes–globális (pl. Projekt Gutenberg) könyvtári oldalak mellett 21 egyetemi könyvtárat választottak ki, az ELTE nemzetközi egyetemi kapcsolatait is figyelembe véve. A közösségi média könyvtári felhasználhatóságának alapos vizsgálata, a bejegyzések aprólékos értékelése használható szempontokat adhat a szakma számára.

Tószegi Zsuzsanna Szerzői jogok és internet. Az „enyém tiéd, miénk” kérdéskör érvényesülése online környezetben címen írt tanulmányt. Egy mű közkinccsé válása, vagyis amikor a védelmi idő lejártával az alkotás a szerzői jogosult engedélye és jogdíjfizetés nélkül felhasználhatóvá válik, egyúttal azt jelenti, hogy az adott mű az ortalommal védett, magánérdekű jogok szűk területéről kikerül abba a körbe, amelyben a kultúrafogyasztók korlátozásmentesen gyakorolhatják egyik alapvető emberi jogukat, az információhoz való szabad hozzáférés jogát. A védelmi idő azonban számos kérdést fölvet, különösen az internet és a mobil eszközök használatának napjainkban tapasztalható, szédületes arányú bővülése idején. A szerzői jogi védelem alatt álló művek illegális felhasználása szinte leküzdhetetlennek látszik; ennek ellenére megkérdőjelezhető az engedély nélkül végzett cselekmények és azok elkövetőinek kriminalizálása.

Fogyó Istváné